

D

Vše začíná u kašny

Nové vize pro Palackého náměstí v Kostelci nad Orlicí

FA VUT v BRNĚ

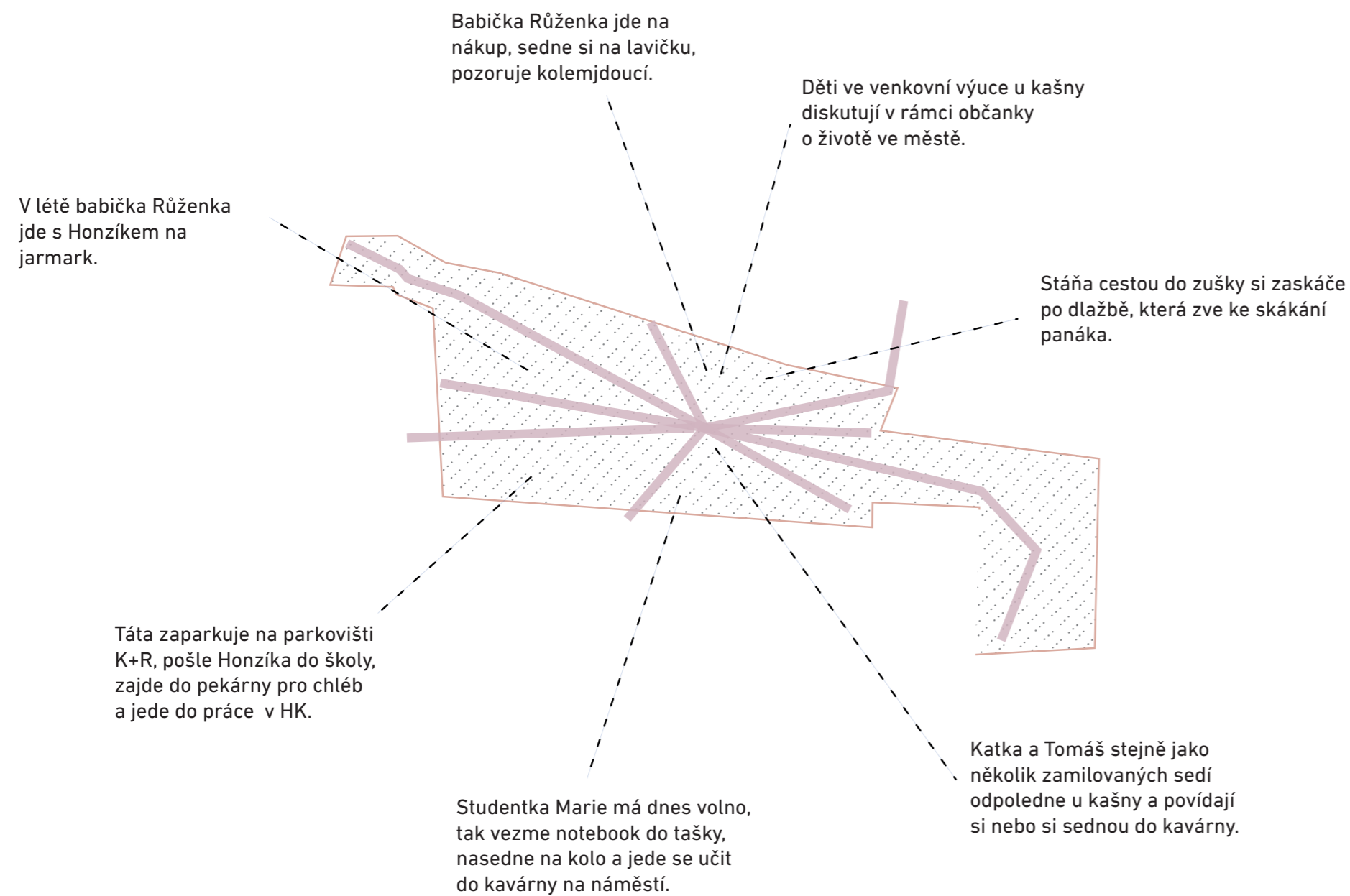
Vypracoval: Wiktor Macura

Vedoucí:

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D

Ing. arch. Kateřina Dokoupilová-Pazderková, Ph. D.

Ing. Denisa Hrubanová, Ph. D.

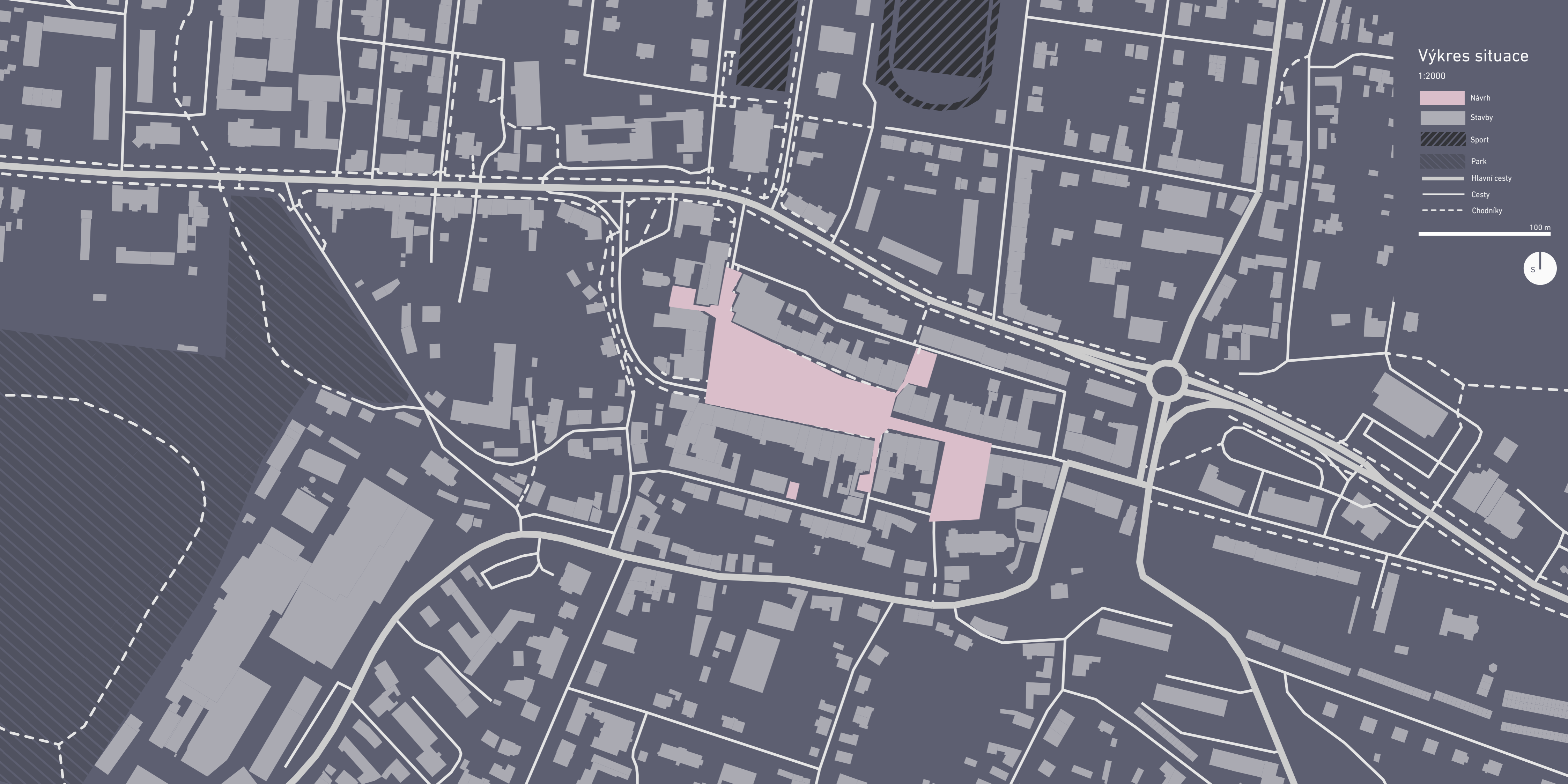

Vše začíná u kašny

Náměstí je prostor, kde se lidé setkávají, tráví spolu čas nebo jen tak jdou kolem. Může zde vzniknout řada interakcí, které jeho uživatelům zlepší den. Je to nejdůležitější prostranství ve městě, vše důležité se odehrává na něm nebo v jeho těsné blízkosti. Můžeme si tam jen tak jít sednout, projet se na kole, dát si zmrzlinu. Odehrávají se tam stovky zdánlivě obyčejných příběhů každý den. Jaký je ten váš?

Centrem kosteleckého náměstí je kašna a 4 staré stromy, které vytvářejí jakýsi pokojíček uprostřed. V tomto návrhu z toho místa vycházejí paprsky - linie které spojují důležitá místa - centra a cesty. Samotný prostor se stromy je rozšířen a vzniká rastr, který se propisuje do celé plochy náměstí. Rastr a linie jsou tvořeny prvky osvětlení, vodními prvky a kovovými pásy zapuštěnými do země. Návrh pracuje s verzí dopravního řešení B.

Výkres situace

1:2000

- Návrh
- Stavby
- Sport
- Park
- Hlavní cesty
- Cesty
- Chodníky

100 m

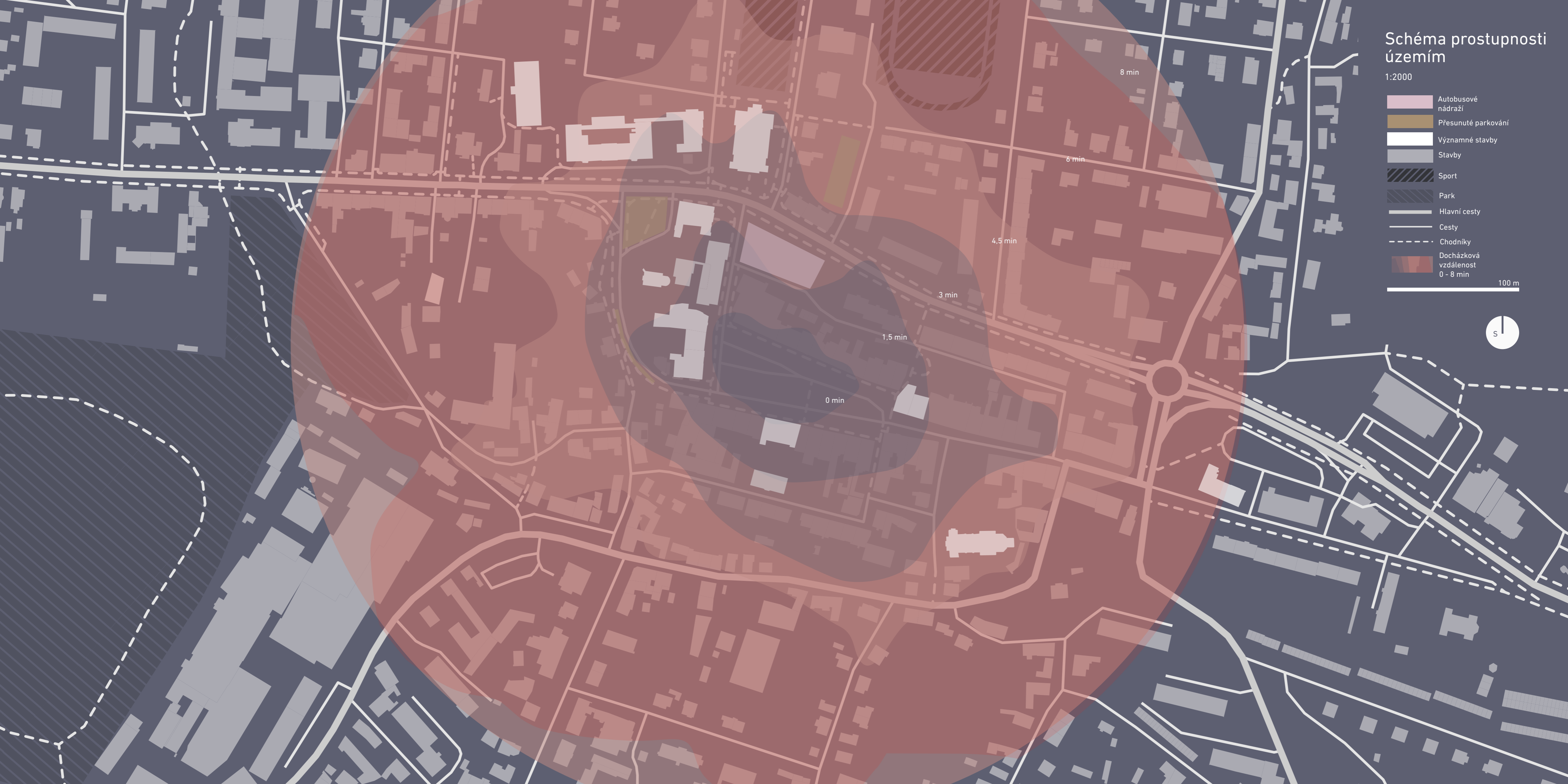

Schéma prostupnosti územím

1:2000

- Autobusové nádraží
- Přesunuté parkování
- Významné stavby
- Stavby
- Sport
- Park
- Hlavní cesty
- Cesty
- Chodníky
- Docházková vzdálenost 0 - 8 min

100 m

Dopravní schéma varianta B

1:2000

- Sdílená zóna
- Autobusové nádraží
- Parkování
- Stavby
- Sport
- Park
- Hlavní cesty
- Cesty
- Jednosměrka
- Cyklostezky

100 m

Schéma prostupnosti

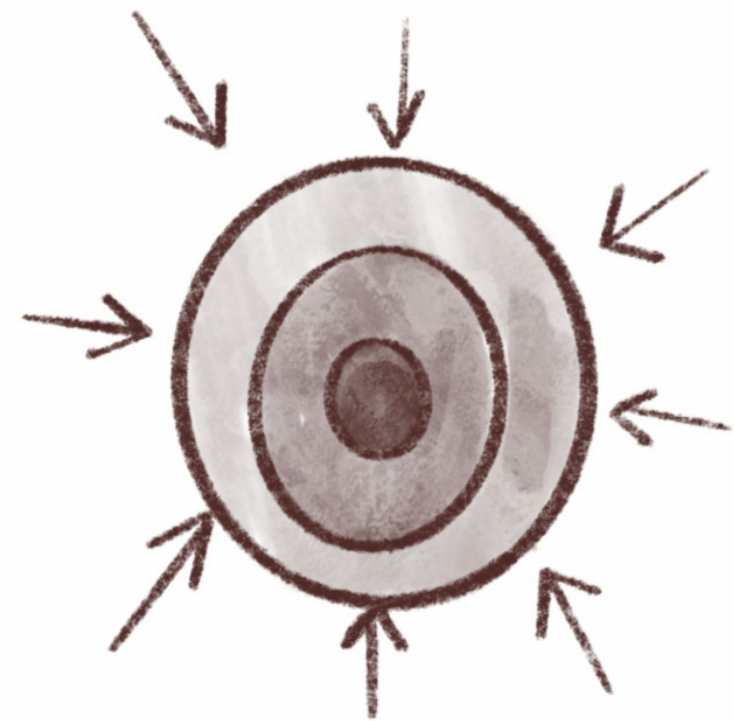
1:2000

- Návrh
- Stavby
- Sport
- Park
- Hlavní cesty
- Cesty
- Chodníky
- Pěší prostupnost
- Možné autobusové trasy

100 m

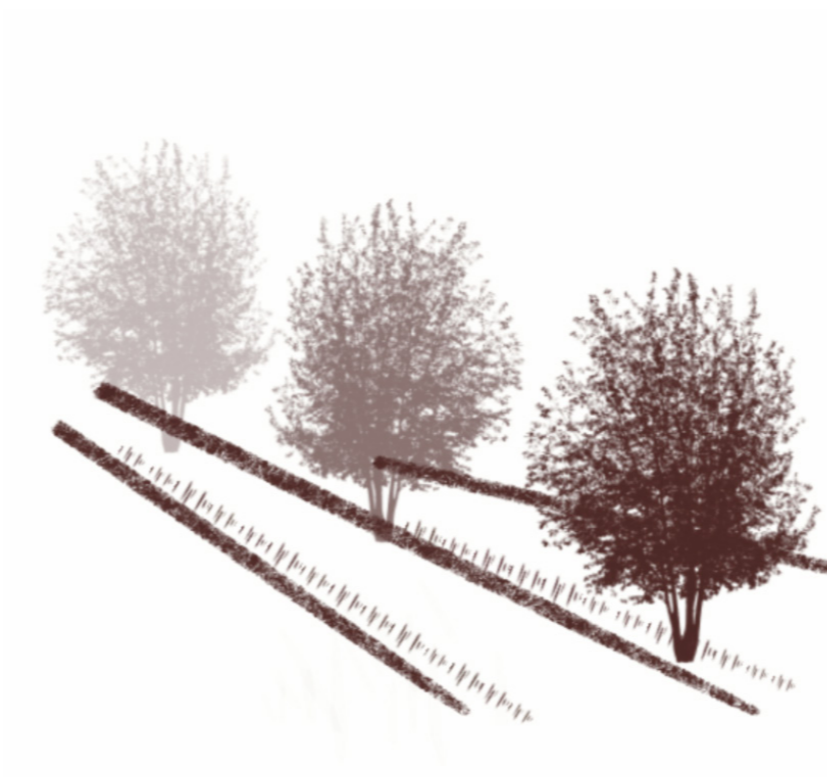

Návrh náměstí

Hnízda

Důležitá místa, kde se lidé setkávají, místa společných aktivit. V návrhu si pod tím můžeme představit místo u kašny, předprostor radnice, kavárny nebo ZUŠ.

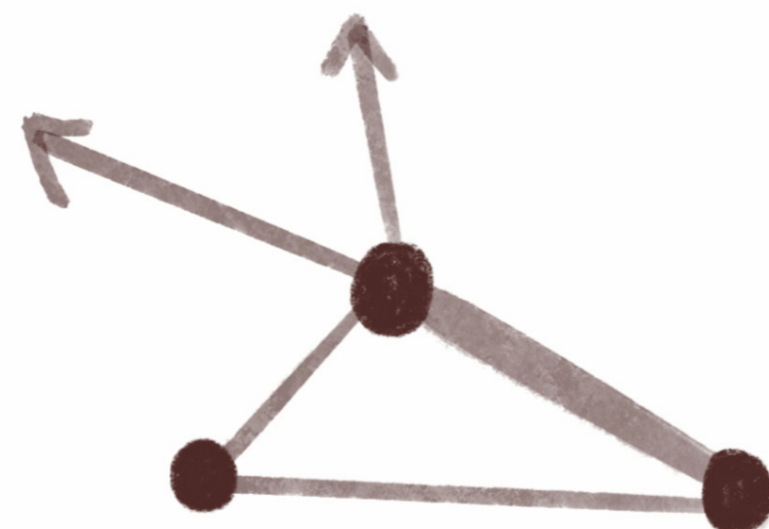

Zeleň

Zeleň je naprosto klíčová k zamezení vzniku tepelných ostrovů, zlepšuje psychickou i fyzickou pohodu v daném prostředí. Pomáhá zachytávat cennou dešťovou vodu, ochlazuje prostředí.

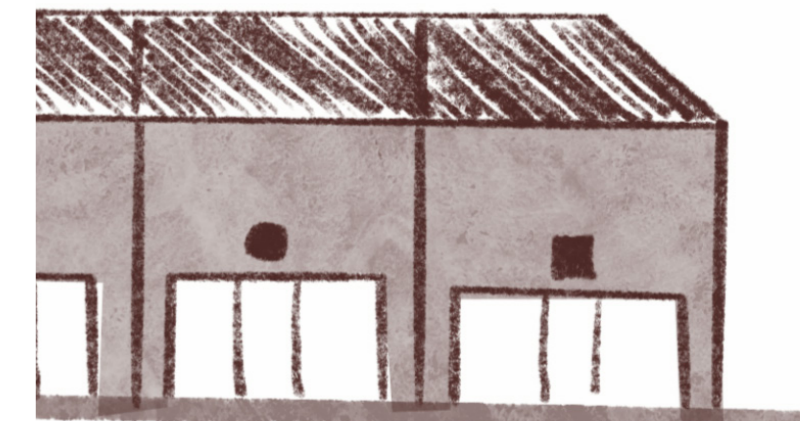
Vazby

Linie propojující hnízda nebo hlavní pěší trasy, vyznačené na dlažbě, předpokládá se po nich největší pohyb chodců a cyklistů. Dávají místu řád a dělí ho na menší celky.

Péče o navazující stavby

Povzbuzení majitelů ke zjednodušení poutačů a omezení grafického smogu. Fasády při opravách je možné vyhotovit bílé/běžové nebo v barvě, která je historicky opodstatněná. Nevyhovující místa, jako je OD Orlice nebo bývalé železářství na Jiráskově náměstí je vhodné rekonstruovat tak, aby více sloužily občanům.

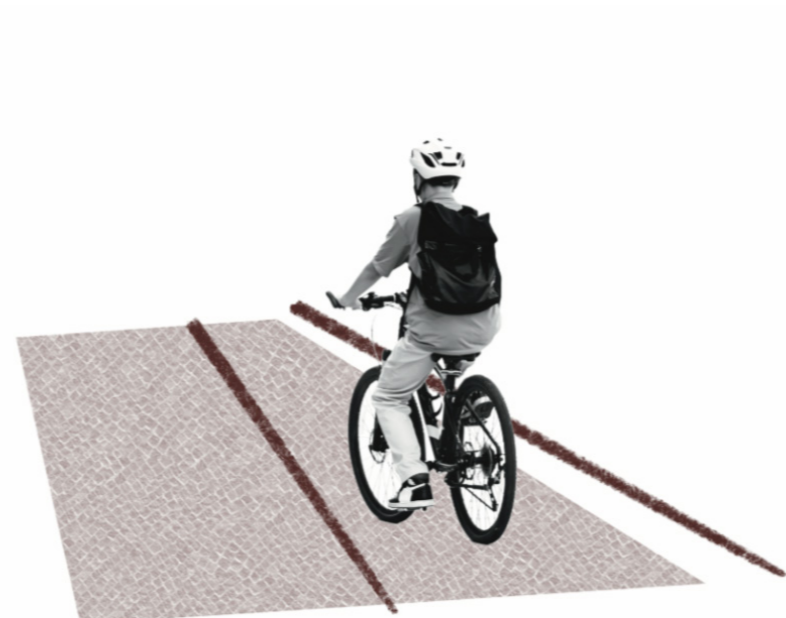
Sdílená zóna

Sdílená zóna je prostor, kde se automobily, cyklisté a chodci pohybují v jedné rovině, platí maximální rychlost 20 km/h a pravidla vzájemné ohleduplnosti. Plocha náměstí bude v jedné úrovni, což zvýhodní pěší a cyklistickou dopravu, automobily budou přirozeně zpomalovat díky rozmístění prvků na náměstí, jako jsou např. lampy. Nerovnosti na západní straně náměstí vyrovnají dvě terénní schodiště.

Cyklisté

Cyklistická doprava je ideálním způsobem, jak se můžeme pohybovat po městě. V rámci jejího podpoření se na náměstí umístí stojany pro kola a servisní stojany, cyklostezka bude navazovat na sdílenou zónu.

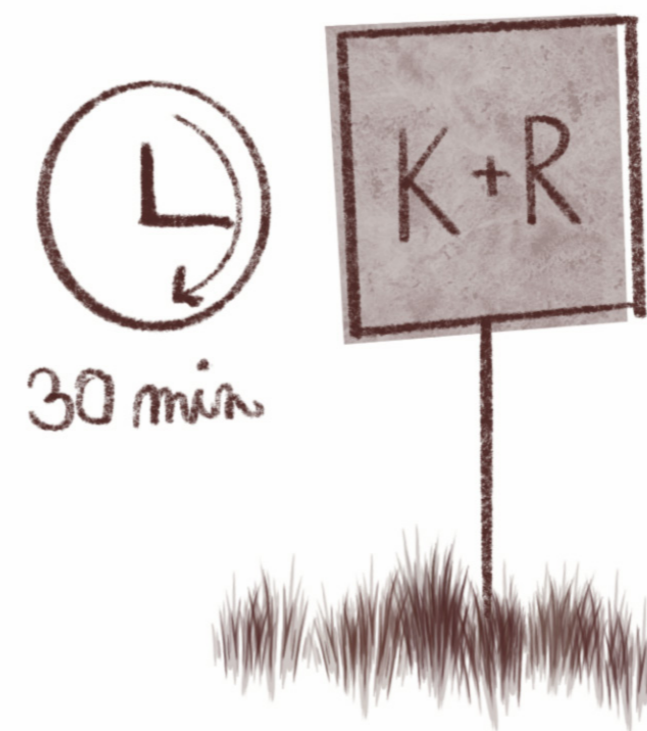

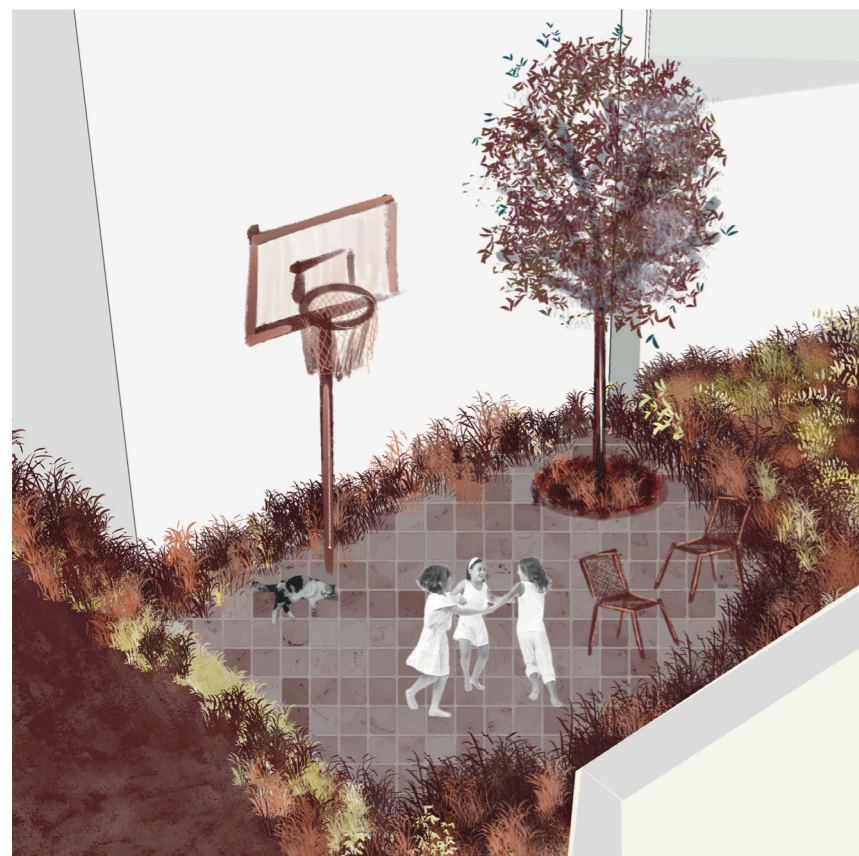
Autobusová doprava

Autobusové zastávky se primárně přesunou na nové autobusové nádraží na volném prostranství na ul. Příkopy. Pro potřeby školního autobusu nebo MHD je možné zřídit dvě stanoviště přímo na náměstí.

Krátkodobé parkování

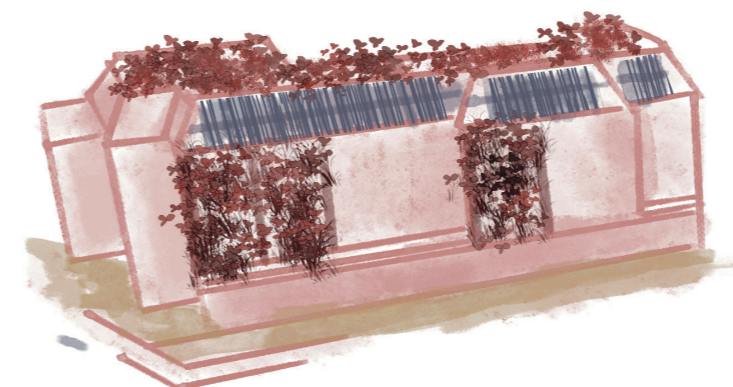
Na náměstí bude doba parkování omezena na 30 min pro odvoz dětí do školy a na nákupy, samozřejmě celočasově budou zajištěna místa pro postižené. Dlouhodobé parkování se umístí v okolních ulicích a v lokalitách I. J. Pešiny a Ke Stadionu.

Přidružené plochy

Kolem náměstí je více menších ploch, které se můžou revitalizovat menšími zásahy a zlepšit tak městský prostor. Jedná se třeba o průchod z náměstí na ulici Příkopy nebo o zanedbanou zahradu na ulici Na Lávkách. Prostor za budoucím muzeem (aktuálně ZUŠ) je možné využít pro venkovní výstavy nebo menší kulturní akce.

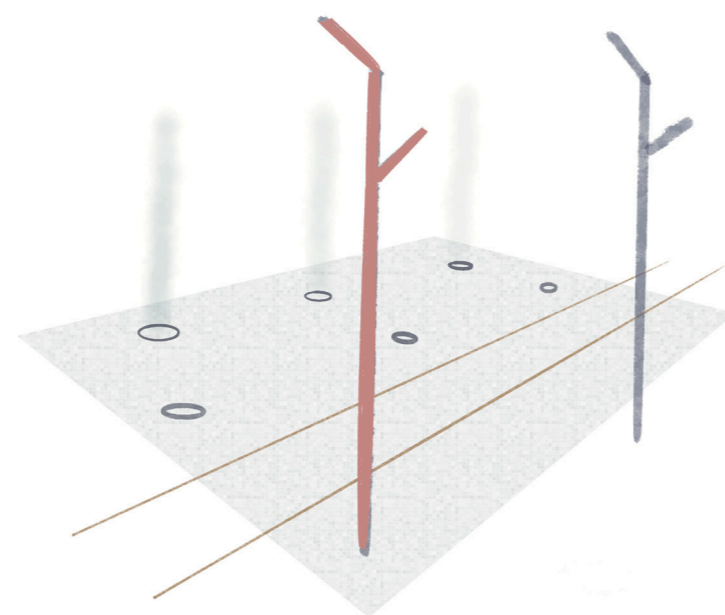
Revitalizace OD Orlice

Obchodní dům Orlice je možné přestavět tak, aby poskytl obchody, byty a co-workingové kanceláře pro občany Kostelce. Do lokality to přivede nové lidi, kteří budou náměstí využívat. Je možné umístit solární panely, zelenou střechu a částečně i zelenou fasádu.

Zhmotnění paprsků

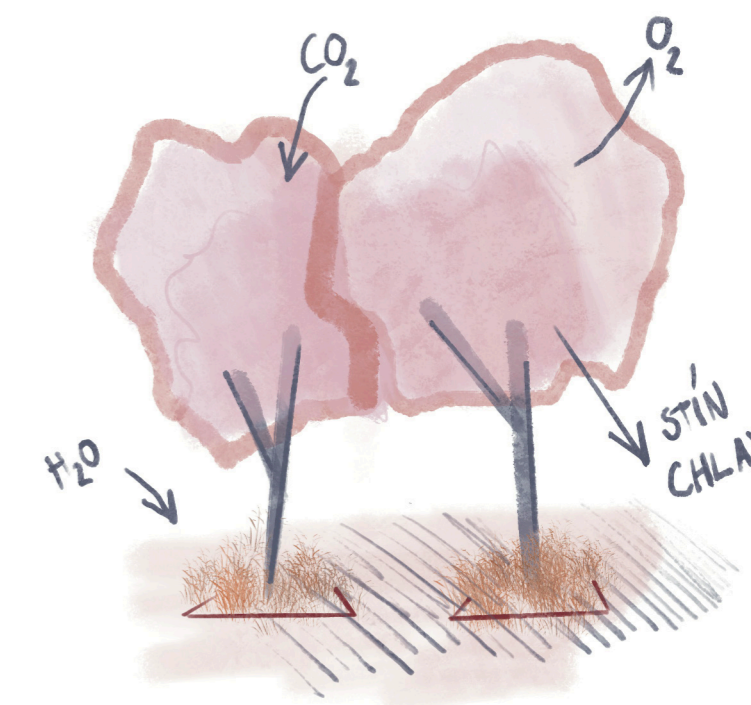
4 způsoby vyznačení linií - paprsků:

- Světla zapuštěná v dlažbě
- Osvětlené vodní prvky s jednou tryskou
- Kovové pásky zapuštěné v dlažbě
- Sloupy osvětlení chodníků a cest.

Hospodáření s dešťovou vodou

Kromě stromů, vsakování dešťové vody můžou pomoci vsakovací povrchy, jako mlaty nebo travnaté dešťové zahrady.

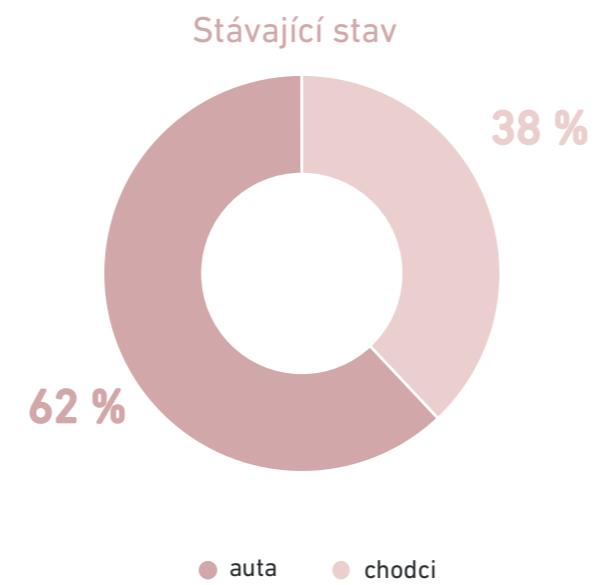
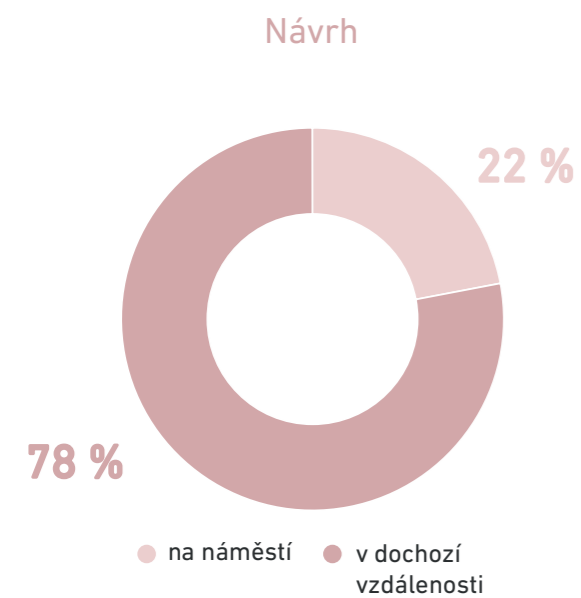

Do dochozí vzdálenosti je přesunuto

78%

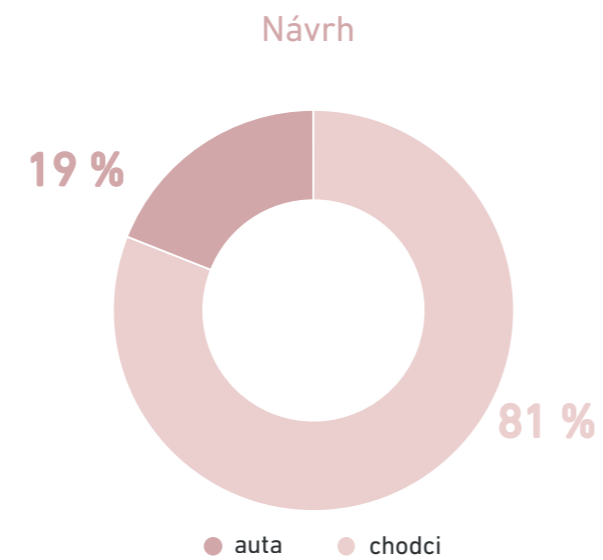
Parkovacích stání

Na Palackého a Jiráskově náměstí je dohromady 110 parkovacích stání. Tento návrh počítá na náměstích s 24 parkovacími stáními. Zbytek parkovacích stání se přesouvá podél ulice I. J. Pešiny, na volné parcely v dochozí vzdálenosti 3-5 min, tj. do ulic Ke Stadionu a I. J. Pešiny.

Prostor pro pěší a auta

Současně je pro auta vyhrazeno 6 900 m² pro chodce je to 4 400 m². V tomto návrhu je pro průjezd aut vyhrazeno pouze plocha využívaná chodci je 9 700 m². Náměstí je řešeno jako sdílená zóna a umožňuje v případě potřeby pohyb aut po náměstí i mimo vymezené hranice.

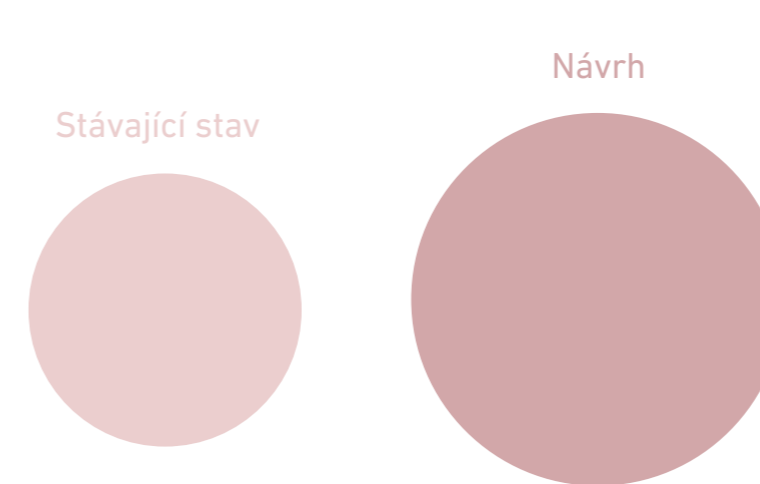

zvyšuje se o

83%

Plocha korun stromů

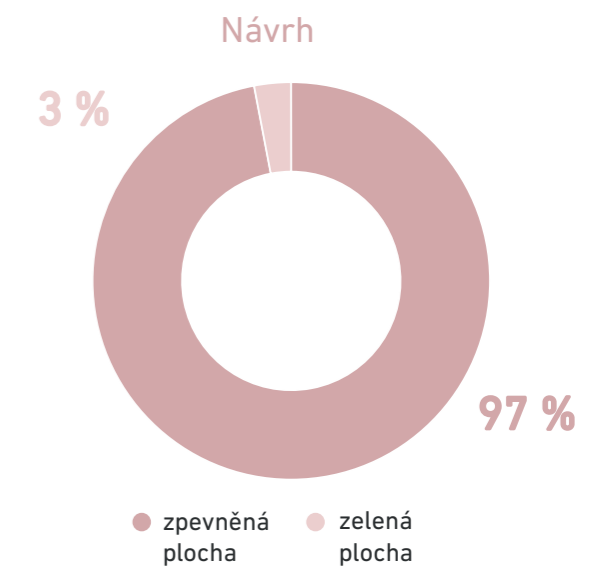
Stávající plocha korun stromů je 2 167 m². Navržená plocha korun stromů je 3 960 m². Ze stávajícího počtu 54 stromů na řešeném území se toto číslo zvyšuje na 94. Plocha korun stromů se uvažuje ve věku stromu 20 let.

Poměr zelené a zpevněné plochy

Náměstí zabírá plochu 12 000 m². Stávající plocha zeleně je 1 470 m².

V návrhu je uvažováno 400 m² zelených ploch, tento úbytek je kompenzován nárůstem ploch korun stromů a umístěním ploch propustných pro dešťovou vodu.

Masterplan náměstí

1:500

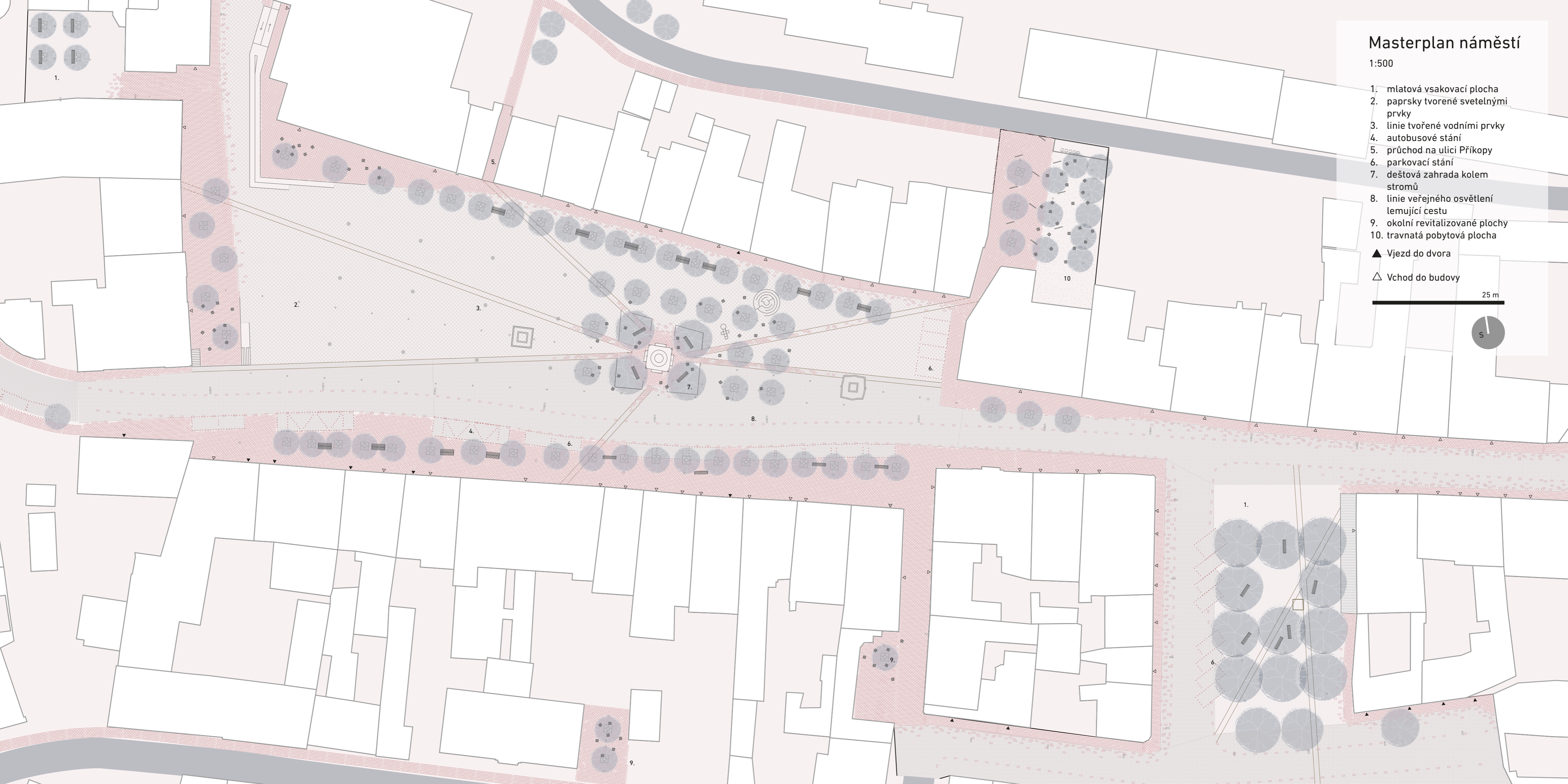
1. mlatová vsakovací plocha
2. paprsky tvorené svetelnými prvky
3. línie tvorené vodními prvky
4. autobusové stání
5. průchod na ulici Příkopy
6. parkovací stání
7. dešťová zahrada kolem stromů
8. línie veřejného osvětlení lemující cestu
9. okolní revitalizované plochy
10. travnatá pobytová plocha

▲ Vjezd do dvora

△ Vchod do budovy

25 m

S

Návrh stromů

1:500

 Jablň Tschonoského

 Smrk ztepilý

 Javor mlč

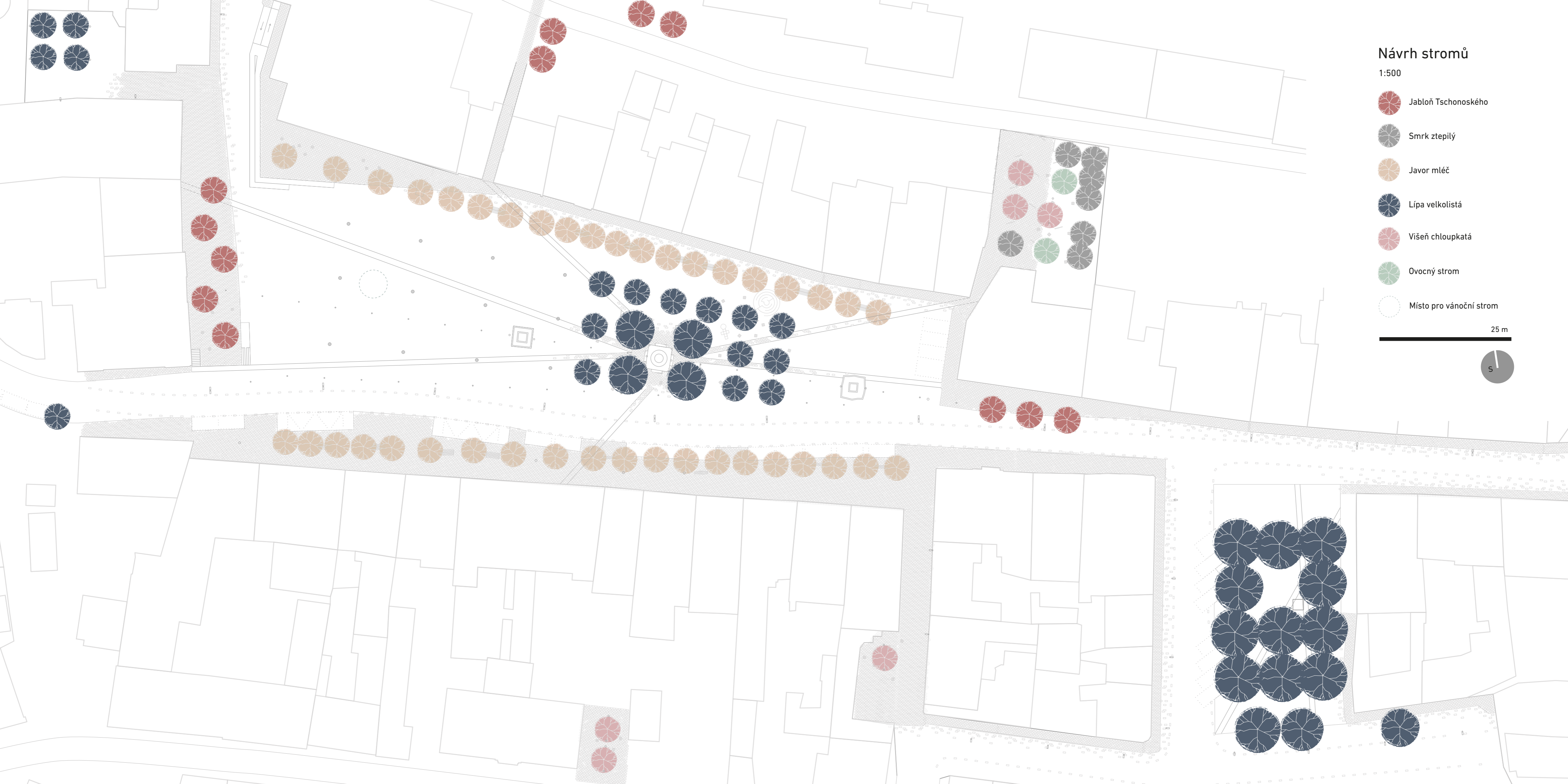
 Lípa velkolistá

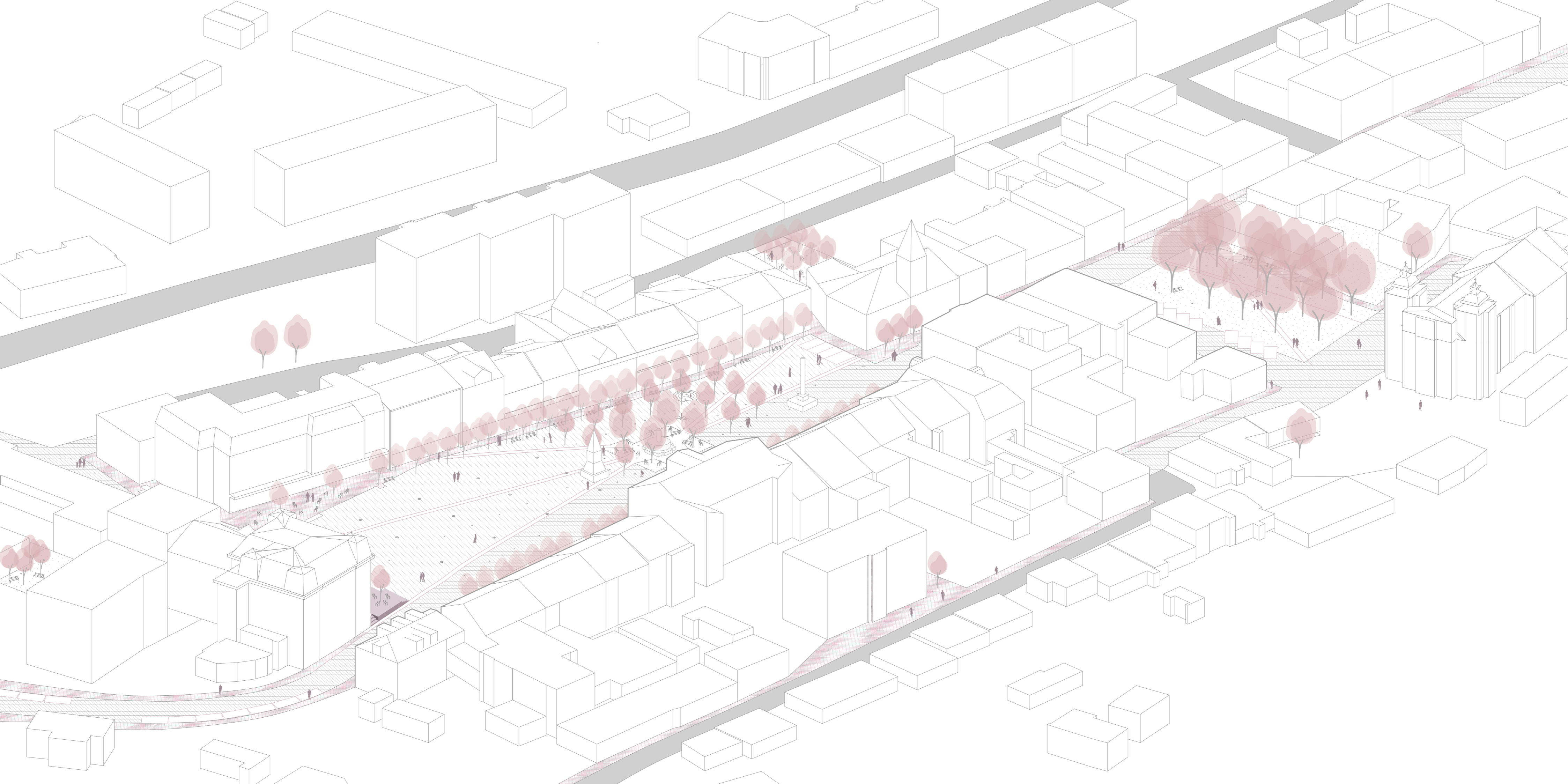
 Víšeň chloupkatá

 Ovocný strom

 Místo pro vánoční strom

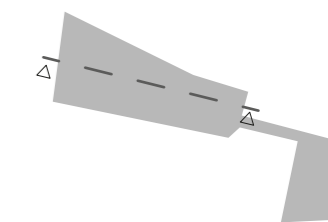
25 m

Řez náměstím

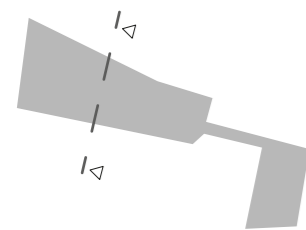
1:300

0 5 10 20 m

Řez náměstím

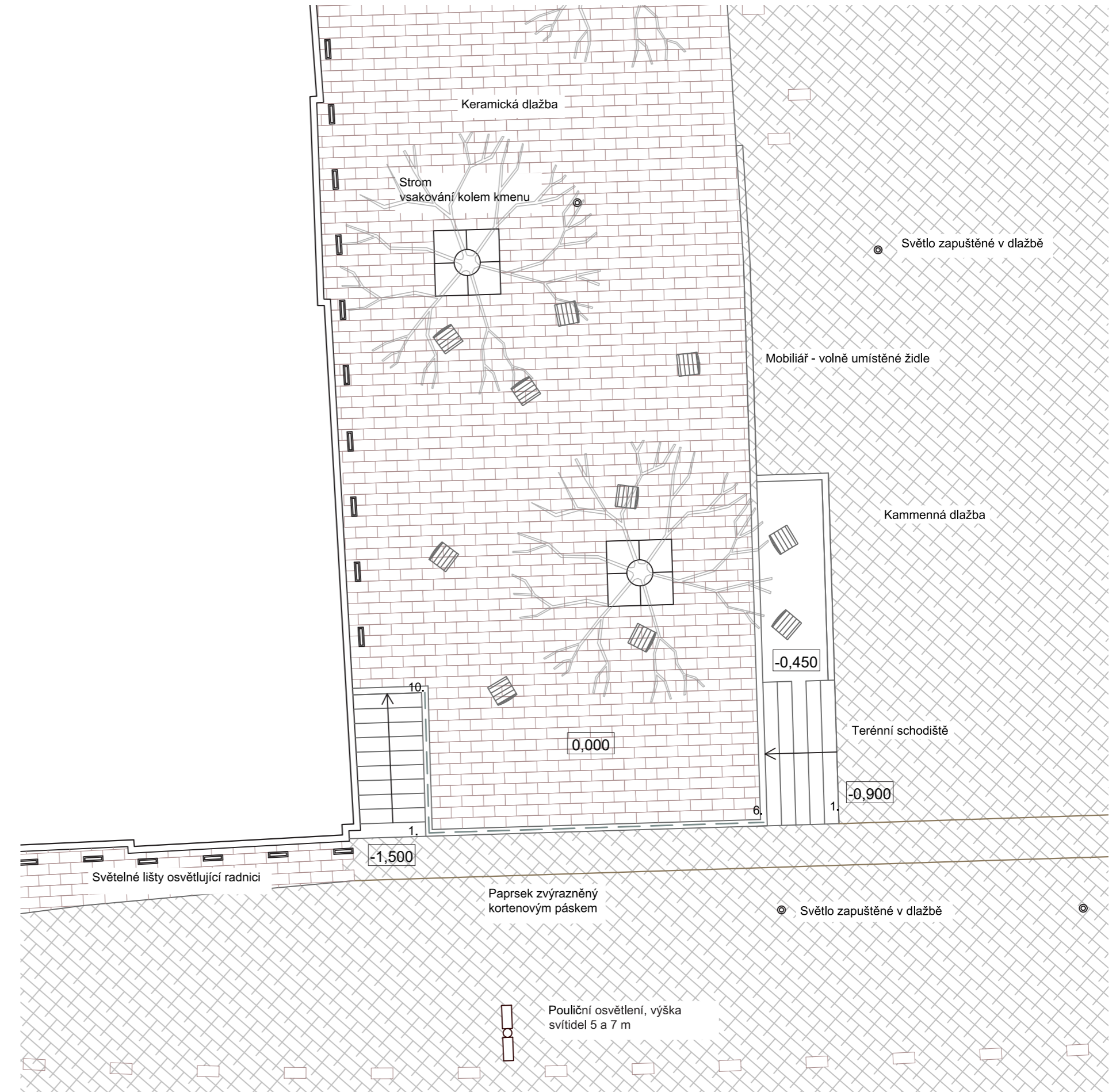
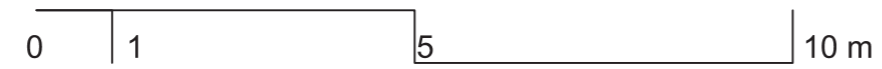
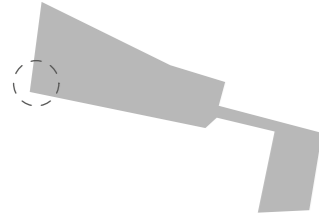
1:300

0 5 10 20 m

Detail terénního schodiště

1:100

Použité materiály

Keramika

Na chodníky a plochy kolem budov se použije keramická dlažba. Rozhraní mezi keramickou a kamennou dlažbou bude tvořeno přechodem těchto dvou dlažeb. Keramická dlažba bude rovněž lemovat cestu, bude i okolo kašny. Odkazuje na tradici výroby cihel v Kostelci a místu dodává barevný podkres.

Mobilář

Lavička

Hlavním sedacím prvkem na náměstí je lavička, umísťuje se ke stromům po obvodě náměstí, kolem kašny, pod stromy na Jiráskově náměstí a k evangelickému kostelu. Může se umístit samostatně nebo dvojitě opěradlem k sobě. Sedadlo a opěradlo jsou ze dřeva. V blízkosti laviček se umístí odpadkové koše. Na obrázku je zvolena lavička Stack od výrobce mmcité.

Kámen

Cesty a hlavní plochu náměstí bude tvořit drobná kamenná dlažba. Pojízdná plocha bude tvořena žulovou kostkou sekanou, pochozí plocha bude tvořena menšími žulovými kostkami řezanými. Hranice těchto dvou dlažeb bude probíhat jedním z paprsků.

Židle

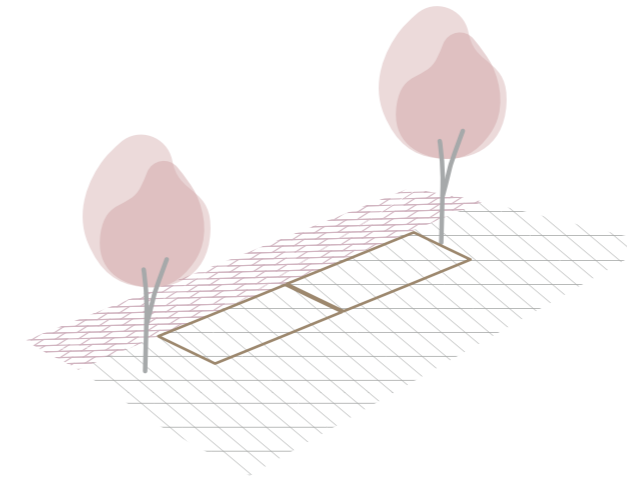
Doplnění k lavičkám budou tvořit židle, které budou umístěny volně ve shlucích, uživatelé budou moci si je umístit tam, kde si budou chtít na náměstí sednout. Na obrázku je zvolena židle Stack od výrobce mmcité.

Manuál pro okolní ulice

Cesty

Pojízdnou plochu okolních ulic bude tvořit recyklovaný asfalt nebo beton. Ulice I. J. Pešiny a Dukelská se vydláždí žulovou kostkou, aby navazovaly na pojízdovou plochu náměstí. Je možné také použít porézní propustný povrch, který umožní vsakování dešťové vody a zlepší půdu a odlehčí kanalizaci.

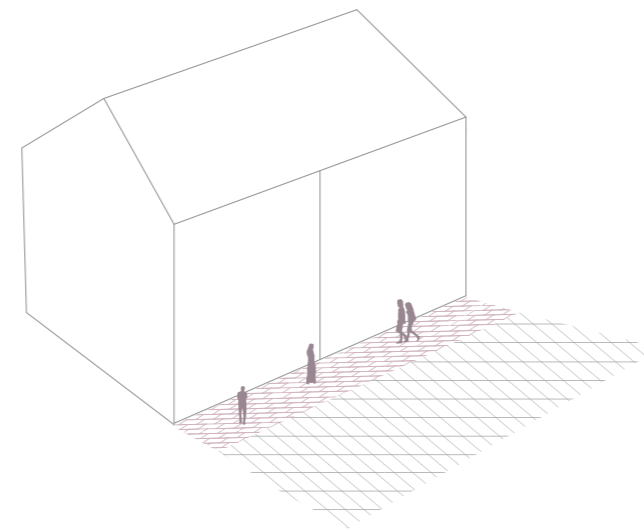

Parkování

V místech, kde to je prostorově možné, např. zatáčka v ulici I. J. Pešiny, se umístí podélné parkování. Materiálově bude řešené stejně jako povrch dané ulice. Mezi 2-3 parkovací stání se umístí strom, který zajistí stín na přilehající chodník a zlepší mikroklima ulice. Kolem stromů je možné vysadit okrasnou travu.

Chodníky

Na chodník se použije keramická dlažba, aby byla dodržena materiálová celistvost s návrhem náměstí. Kde bude třeba, tak se umístí kamenný obrubník. Cihlový povrch zároveň odliší plochu pro chodce od plochy pro vozidla.

Zlepšovače nálady

V místech, kde na to bude dostatek prostoru se může umístit lavička, židle, pítko nebo jiný mobiliářový prvek, který zvedne úroveň veřejného prostoru. Je možné tam umístit plochu pro výstavy díla lokálních umělců a žáků ZUŠ.

Osvětlení

Stromy

Stromy jsou podsvíceny dvěma světly. Ty jsou zapuštěné v dlažbě. Ozáří korunu stromu zespoda a v noční scénérii tak vzniknou osvětlené hmoty, které budou zároveň vrhat jemné světlo do okolního prostředí. Osvětlené stromy tvoří kompozici u kašny a na Jiráskově náměstí. Stejný druh světel osvětluje i monumenty.

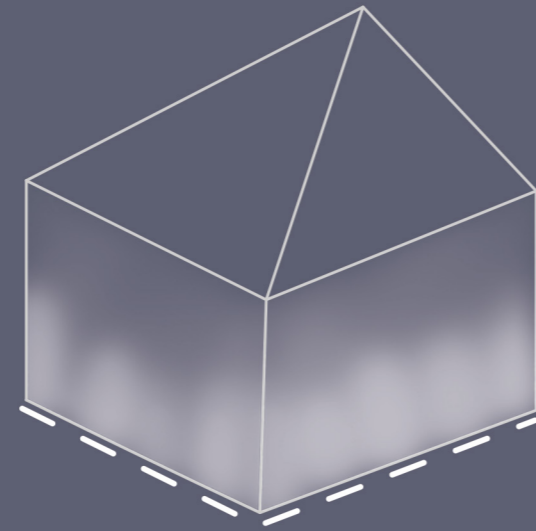

Plochy a cesty

Cesty a plochy jsou osvětleny sloupovými lampami, které mají svítidla ve výšce 5 a/nebo 7 m. Při hlavní ploše náměstí jsou tyto světla oboustranné. Podél cesty vytvoří linii vertikálních prvků. Lampy jsou umístěny ve vzdálenosti 21 m.

Fasády

Fasády významných objektů - kostel, stará radnice a nová radnice - jsou osvětleny podlouhlými světly zapuštěnými v dlažbě, ve vzdálenosti 30 cm od fasády. Vzdálenost mezi nimi je 1 m. Stěnu zespoda zalijí rozptýleným světlem, které se bude na stěně rozplývat směrem nahoru.

Chodníky

Chodníky jsou osvětleny sloupky vysokými 80 cm vrhajícími světlo do okruhu 5 m. Vzdálenost sloupku tak je cca 10 m. Z kompozičních důvodů se umístí v blízkosti stromů, aby netvořily zbytečnou překážku.

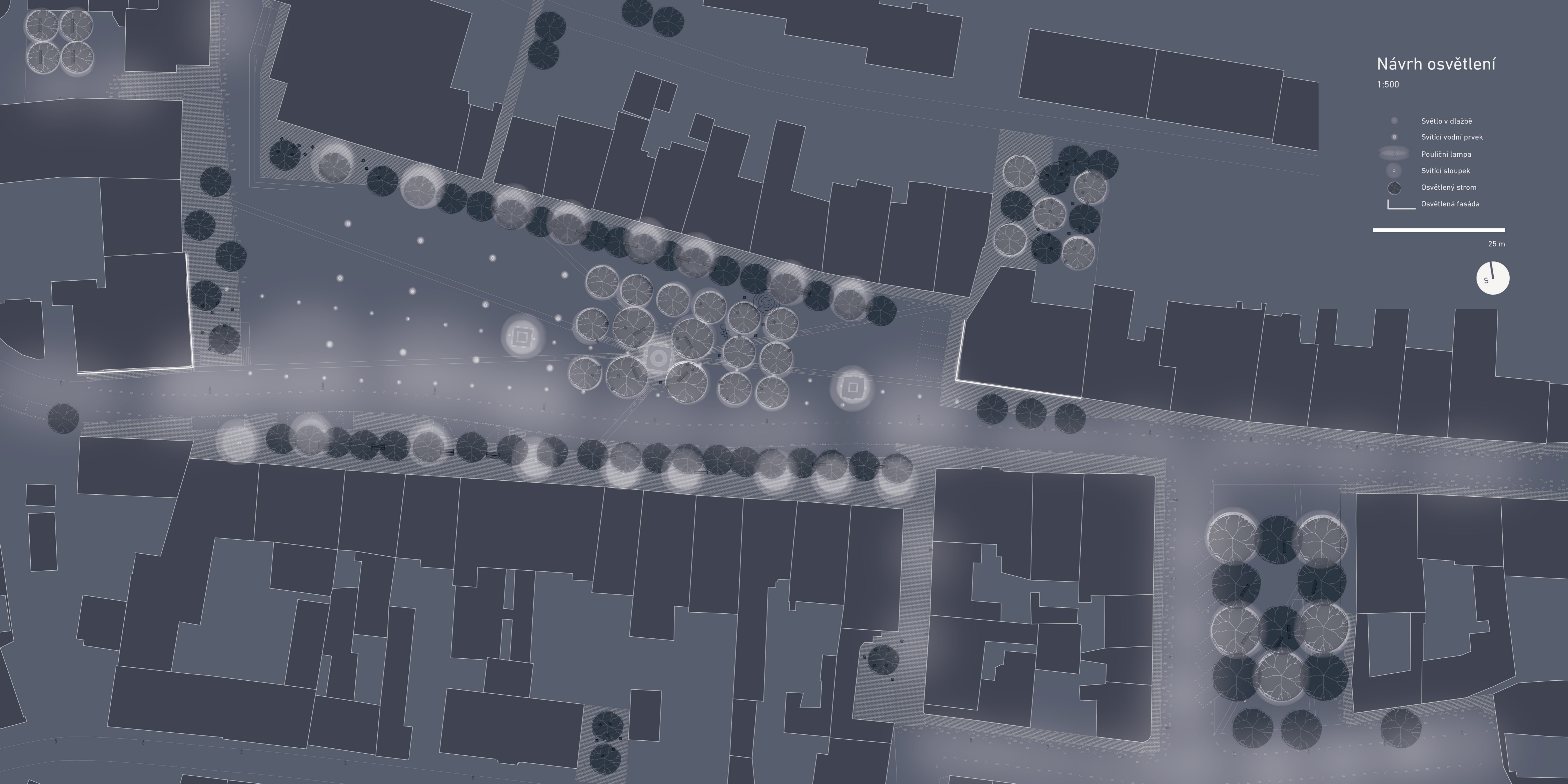

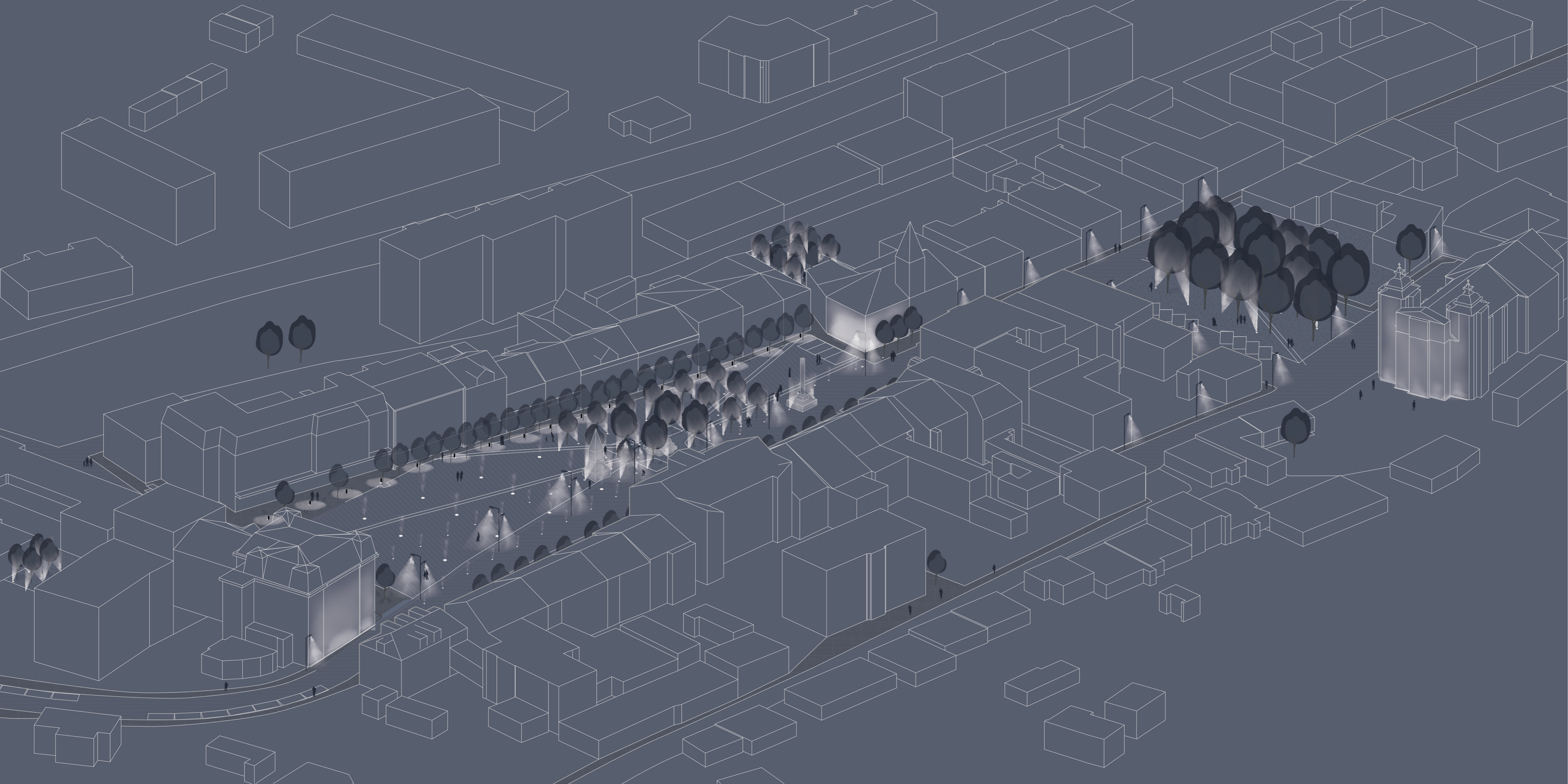
Návrh osvětlení

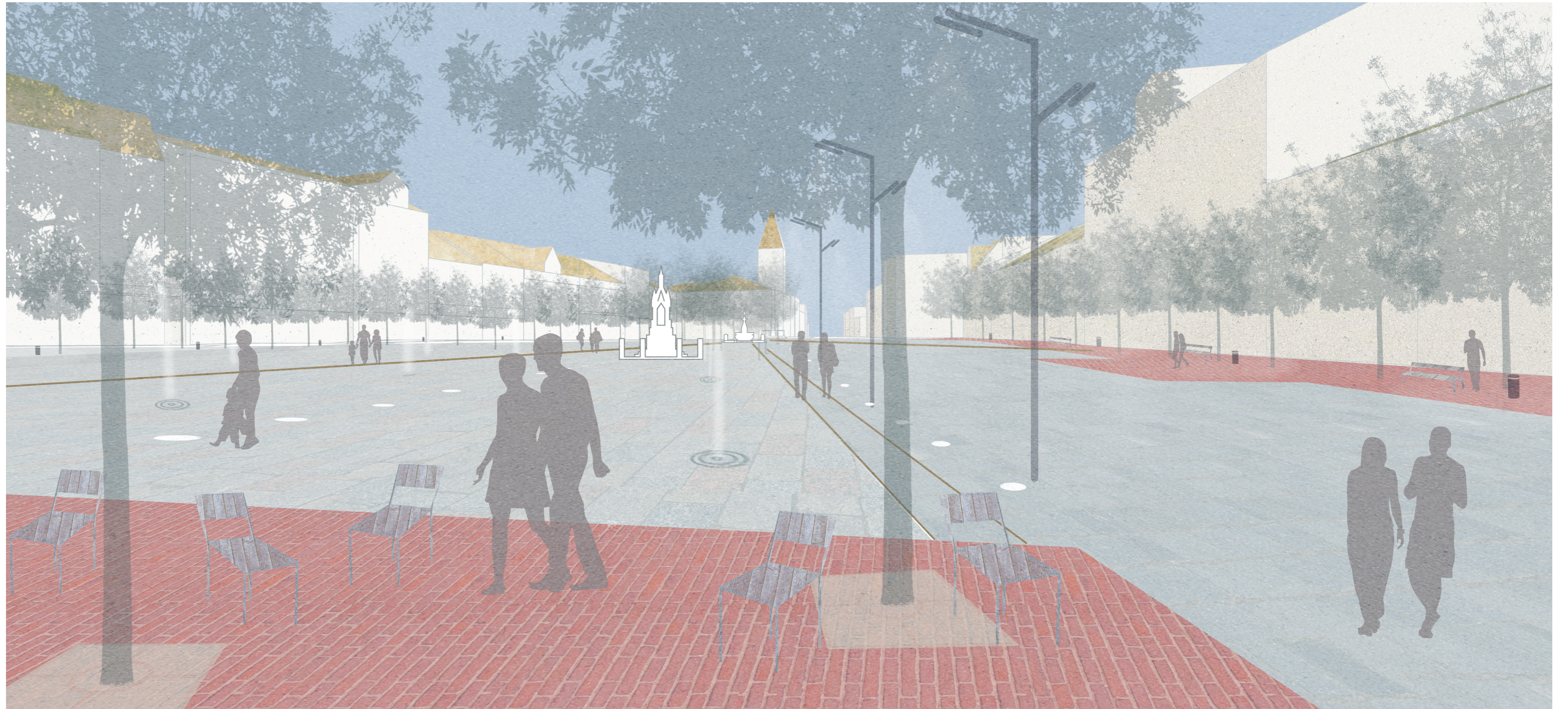
1:500

- Světlo v dlažbě
- Svítící vodní prvek
- Pouliční lampa
- Svítící sloupek
- Osvětlený strom
- └ Osvětlená fasáda

25 m

Poděkování

Děkuji panu docentu Palckému, paní doktorce Dokoupilové-Pazderkové a paní doktorce Hrubanové za přátelský přístup a podnětné vedení ateliéru. Děkuji Alexovi, Barči a Honzovi za podporu a přátelskou pomoc v průběhu celého semestru.

Děkujeme představitelům města Kostelec nad Orlicí za svěřenou důvěru a ochotnou spolupráci na celém projektu.

Zdroje:

Zdroje textur postav: vecteezy.com

Ostatní zdroje textur: meye.dk, pixabay.com, lipea.cz,
mrcutout.com

Lavičky a židle: mmcite.com

Schéma tepelné bilance: Czechglobe

